

YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU

ULUSLARARASI KURUMSAL AKREDİTASYON PROGRAMI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönerge, Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından yurt dışında faaliyette bulunan yükseköğretim kurumlarında yapılacak Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı uygulamalarına ilişkin usul ve esasları düzenler.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, 23 Kasım 2018 tarih ve 30604 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Başkanlık: Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanlığını,
- b) Kurul: Yükseköğretim Kalite Kurulunu,
- c) Komisyon: Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Komisyonunu,
- ç) Kurum: Yurt dışında faaliyette bulunan Yükseköğretim Kurumunu,
- d) Değerlendirici: Kurul tarafından uluslararası değerlendirme ve izleme takımlarında görevlendirilen yetkin kişiyi,
- e) Değerlendirici Eğitimi: Değerlendirici olarak yetiştirilmek üzere belirli yetkinliklerin kazandırılması amacıyla düzenlenen eğitimi,
- f) Değerlendirici Havuzu: Uluslararası kurumsal akreditasyon için değerlendirme ve izleme takımlarında görevlendirilmek amacıyla oluşturulan YÖKAK Değerlendirici Havuzunu,
- g) Değerlendirme Koordinatörü: Değerlendirme sürecinde başvuruların ön incelemesinin yapılması, Kurum ile takım arasında koordinasyon sağlanması ve saha ziyareti süreci için görevlendirilen ancak takımın değerlendirme ve rapor yazımı aşamalarında aktif görev almayan kişiyi,
- ğ) Değerlendirici Sistemi: Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından sağlanan değerlendirme süreçlerinin yürütüldüğü internet tabanlı uygulamayı,
- h) Değerlendirme Takımı: Bir Kurumun uluslararası kurumsal akreditasyon değerlendirme sürecini yürütmek üzere görevlendirilen takımı,
- ı) Gözlemci: Değerlendirme sürecinde Saha Ziyareti sürecini gözlemlemek üzere görevlendirilen kişiyi,
- i) İrtibat Kişisi: Kurumla sözleşme imzalanması sonrasında süreç boyunca iletişim ve koordinasyon sağlamak üzere Kurum tarafından görevlendirilen ve YÖKAK’a bildirilen kişiyi.
- j) İyileştirme Raporu: Akreditasyon kararının ertelenmesi durumunda istenen iyileştirme çalışmalarının Kurum tarafından kanıtlarıyla belgelendirildiği raporu,
- k) Karar Mektubu: Değerlendirme süreci sonunda Kurul tarafından Kuruma gönderilen akreditasyon kararını ve kalite güvencesi alanında iyileştirme önerilerini içeren mektubu,
- l) Kılavuz: Yükseköğretim Kalite Kurulu Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı Kılavuzunu,
- m) Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR): Kurum tarafından hazırlanan Kurumun YÖKAK

değerlendirme ölçütlerine yönelik öz değerlendirmesi ve destekleyici kanıtların yer aldığı iç değerlendirme raporunu,

- n) Ölçütler: YÖKAK Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Ölçütlerini,
- o) Takım Başkanı: Değerlendirme Takımının yönetiminden YÖKAK Başkanı'na karşı sorumlu üyesini,
- ö) Taslak UKAR: Değerlendirme Takımı tarafından hazırlanan ve Kuruma görüşlerini almak üzere iletilen raporu,
- p) Tutarlılık Çalışması: UKAR'ın, YÖKAK'ın değerlendirme yöntem ve araçlarına uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığının Komisyon tarafından kontrol edildiği çalışmayı,
- r) Tutarlılık Raporu: Tutarlılık Çalışması sonunda Komisyon tarafından hazırlanan raporu,
- s) Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı (UKAP): Kurul tarafından oluşturulan Ölçütler çerçevesinde Kurumlarının değerlendirilmesi sonucunda akreditasyona ilişkin kararın verildiği süreci,
- ş) Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Raporu (UKAR): UKAP kapsamında değerlendirilen Kurum için değerlendirme takımı tarafından hazırlanan raporu,
- t) İzleme: UKAP kapsamına alınarak değerlendirmesi tamamlanan ve değerlendirme sonucunda akreditasyon kararı verilen Kurumlarının, akreditasyon kararını izleyen ikinci yılın sonunda dahil edildiği süreci,
- u) İzleme Raporu: İzleme Takımı tarafından çevrimiçi saha ziyareti sonrasında hazırlanan değerlendirme raporunu,
- ü) İzleme Takımı: Bir Kurumun İzleme sürecini yürütmek üzere görevlendirilen takımı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Komisyonun Görev ve Sorumlulukları, Değerlendirici Havuzu, Değerlendirme Takımları, Değerlendirme Koordinatörü ve Değerlendirici Eğitimleri

Komisyonun Görev ve Sorumlulukları

MADDE 4- (1) Komisyonun, Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programına yönelik görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Değerlendirici Havuzunun oluşturulması,
- b) Değerlendirici adaylarını ve Değerlendirme Takımlarını belirleme çalışmalarının yürütülmesi, değerlendirici eğitimlerinin yapılması,
- c) Değerlendirme Takımları tarafından hazırlanan UKAR'ın tutarlılık çalışmasının yapılarak nihai hale getirilmesi ve Kurul'a sunulmasıdır.

Değerlendirici Havuzu

MADDE 5- (1) Değerlendirici Havuzunda yer almak isteyen değerlendirici adaylarının aşağıdaki yetkinliklere sahip olması beklenir:

- a) Yükseköğretim kurumlarında yürütülen eğitim-öğretim, araştırma faaliyetlerinde veya kurumların idari süreçlerinde en az 10 yıl deneyime sahip olmak,
- b) Yükseköğretim kalite güvencesi alanında en az 3 yıl fiilen görev almak,
- c) Değerlendirici başvuru ilanında belirlenen yabancı dil yeterlik şartlarını taşımak,
- ç) Öğrenci değerlendiriciler için Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurul Öğrenci Üyesi ve Öğrenci Komisyonu Yönergesinde belirtilen nitelikleri ve bu maddenin (c) bendindeki şartları taşımak.

(2) Değerlendirici ihtiyacı, her değerlendirme döneminde kurumlar tarafından yapılan niyet beyanları ve bir sonraki döneme ait değerlendirme başvurusu tahminleri göz önünde tutularak Başkanlık tarafından belirlenir.

(3) Komisyon tarafından oluşturulan Değerlendirici Havuzu Kurulun onayına sunulur.

Değerlendirme Takımı

MADDE 6-(1) Kurumun Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında değerlendirilmesi Değerlendirme Takımı tarafından yapılır.

(2) Değerlendirme Takımı, cinsiyet, uyruk ve eğitim alanı ile değerlendirici eğitimleri sonrası uygulanacak sınavlardan alınan sonuçlar, değerlendiriciler hakkında varsa önceki değerlendirme dönemlerine ait anket ve performans verileri gözetilerek Değerlendirici Sistemi üzerinden Kurul onayı ile seçilecek bir takım başkanı ve kurumun yapısı ve büyüklüğüne uygun sayıda değerlendiricilerden oluşturulur, gerektiğinde güncellenir.

(3) Her Değerlendirici, takımda görev almadan önce değerlendirici eğitim programını tamamlamış olmalıdır.

(4) Değerlendirme Takımının görev ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir:

- a) Değerlendirme süreçleri ile ilgili ziyaret öncesi ve sonrasında yapılacak toplantılara katılmak,
- b) Gerçekleştirilen değerlendirmelerin, kılavuzda belirtilen sürece uygun olarak yürütülmesini ve Ölçütler kapsamında objektif ve kanıta dayalı değerlendirmesini yapmak,
- c) Uluslararası Kurumsal akreditasyon programı kapsamında hazırlanacak raporları hazırlamak,
- ç) Değerlendiricilerin uyması gereken etik kurallarına uygun hareket etmek.

Değerlendirme Koordinatörü

MADDE 7- (1) Başkanlık, değerlendirme konusunda ilgili bir personelini ön inceleme çalışmalarını yürütmek ve kabul halinde Kurum ve Değerlendirme Takımıyla ilgili tüm süreçlerin koordinasyonunu sağlamak üzere Değerlendirme Koordinatörü olarak görevlendirir.

(2) Değerlendirme Koordinatörlerinin görev ve sorumlulukları Kılavuz hükümlerine göre belirlenir.

Gözlemciler

MADDE 8-(1) Başkanlık, ihtiyaç duyulması halinde Kurumdan onay almak kaydıyla, yükseköğretim değerlendirme süreçleri ile ilgili personelini ve YÖKAK dışından da sürecin üçüncü şahıs ya da tüzel kişiliklerce gözlemlenmesi ya da izlenmesi amaçlı Gözlemci görevlendirebilir.

Değerlendirici Eğitimleri

MADDE 9- (1) Değerlendirici Eğitimi, Değerlendirme Takımı üyelerinin değerlendirme ölçütlerini kavramaları ve değerlendirme sürecinde kendilerinden beklenen tutum ve davranışları sergileyebilecek yetkinlikleri kazanmalarını sağlayacak şekilde düzenlenir.

(2) Değerlendirici adayları en son katıldıkları Değerlendirici Eğitiminden sonra, üç takvim yılı içerisinde UKAP'ta Değerlendirici olarak görev yapmamaları durumunda tekrar görev talebinde bulunabilmeleri için Değerlendirici Eğitimi programına yeniden katılmalıdırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Süreci

Başvuru ve Kabul

MADDE 10-(1) Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programına başvuracak Yükseköğretim Kurumlarında aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Bulunduğu ülkede yükseköğretim eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürütmeye yetkili olduğunun belgelenmesi,
- b) Değerlendirme yapılacak Kurum tarafından bulunduğu ülkedeki yükseköğretimden ya da yükseköğretimde kalite güvencesinden sorumlu kurumdan, YÖKAK'ın saha ziyareti ve

- değerlendirme çalışmalarını yürütmesinde sakınca olmadığına dair beyan alınması,
- c) Kurumun eğitim ve öğretim faaliyetlerinde Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED) 6 seviyesinde programlara sahip olması,
 - ç) Kurumun, Kılavuzda belirlenen uluslararası yükseköğretim veritabanlarından en az birinde kayıtlı olması,
 - d) Kurumun aktif lisans programlarının en az yarısının mezun vermiş olması,
 - e) Kalite yönetiminden sorumlu bir birimin (koordinatörlük, komisyon, ofis vb.) kurulmuş olmasıdır.

(2) UKAP Programına başvuru Kılavuz hükümlerine göre gerçekleştirilir.

(3) Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programının başvuru, KİDR, saha ziyaretleri ve raporlamasında kullanılacak dil Türkçe veya İngilizcedir. Dil tercihi başvuru aşamasında başvuran Kurum tarafından yapılır.

(4) Başkanlık ön inceleme çalışmalarını yürütmek ve kabul halinde değerlendirme sürecini koordine etmek amacıyla Değerlendirme Koordinatörünü belirler.

(5) Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamına alınacak Kurumlar, başvuruları bulunanlar arasından Kurul tarafından seçilir.

(6) Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı için Kurum ile Başkanlık arasında Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı Sözleşmesi imzalanır.

(7) Kurum, sözleşme imzalanması sonrasında süreç boyunca iletişim ve koordinasyon sağlamak üzere İrtibat Kişisini YÖKAK'a bildirir.

(8) Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamına alınan Yükseköğretim Kurumları, YÖKAK ile sözleşme imzalanmasının ardından otuz (30) gün içerisinde Kurul tarafından belirlenen akreditasyon hizmetine ilişkin ücretin ödemesini gerçekleştirir.

Kurum İç Değerlendirme Raporunun Yazımı

MADDE 11- (1) Kurum, Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı Sözleşmesinin imza tarihinden itibaren en geç dört (4) ay içinde KİDR'i Başkanlığa iletir.

(2) On beş (15) gün içerisinde KİDR içeriği ve ekindeki bilgi ve belgelerin Kılavuz'a uygunluğu kontrol edilerek varsa düzeltme talepleri on beş (15) gün içerisinde tamamlanmak üzere Kuruma iletilir.

(3) Kurum KİDR'in nihai halini resmî web sayfasında yayımlar.

Değerlendirme Takımının ve Saha Ziyaret Tarihlerinin Belirlenmesi

MADDE 12- (1) Kurul, KİDR yazım süreci tamamlandıktan sonra bu Yönergenin 6. maddesinde belirlenen usule göre Değerlendirme Takımını oluşturur.

(2) Değerlendirme takımı başkanı, üyeleri ve değerlendirme koordinatörü ile değerlendirilecek Kurum arasında herhangi bir çıkar çatışması/çakışmasının olup olmadığı Değerlendirici Sistemi üzerinden kontrol edilir.

(3) Değerlendirme Takımı Başkanı, Kurum İrtibat Kişisi ve Değerlendirme Koordinatörü Ön Ziyaret ve Saha Ziyaret tarihlerini belirler.

Ön Ziyaret

MADDE 13- (1) Değerlendirme Takımı, Kılavuzda belirlenen usulle ön ziyaret gerçekleştirir.

Saha Ziyareti

MADDE 14 -(1) Saha Ziyareti aşağıdaki adımlarla gerçekleştirilir:

a) Değerlendirme Takımının ziyaret sırasındaki inceleme ve değerlendirme faaliyetleri Kılavuza uygun olarak planlanır.

b) Kurumun; yönetim, öğrenci hizmetleri, kütüphane, bilgisayar ve bilişim alt yapısı, bölüm, fakülte ve enstitüler gibi akademik birimlerin desteği, vb. genel kurumsal işlevlerine ilişkin

konular, yalnızca Ölçütler ile ilgileri açısından değerlendirmeye alınır.

- c) Değerlendirme Takımı, kurum ziyaretinin son etkinliği olarak kanıta dayalı bulgularını, Kurumun yönetim kadrosu tarafından davet edilen gruba sözlü olarak sunduğu Çıkış Bildirimini gerçekleştirir.
- ç) Çıkış Bildirimi, değerlendirmeye ilişkin ziyaret sonuç bulgularını yansıtmalıdır

Raporun Tamamlanması

MADDE 15 -(1) Değerlendirme Takımı, KİDR'lerin içerikleri, Kurumdan talep edilen bilgi ve belgeler, saha ziyareti ve Çıkış Bildirimiyle tutarlı bir şekilde hazırladığı taslak UKAR'ı ziyareti izleyen yirmi bir (21) gün içerisinde Değerlendirici Sistemine yükleyerek Değerlendirme Koordinatörüne iletir.

(2) Değerlendirme Koordinatörü taslak UKAR'ı metin bütünlüğü, metin ve olgunluk düzeylerinin uyumu, açıklık ve dil kullanımı bakımından on (10) gün içinde kontrol eder, varsa düzeltme önerilerini Değerlendirme Takımına iletir ve iletilmesini izleyen on (10) gün içinde düzeltilmesini sağlar.

(3) Ön incelemesi yapılan taslak UKAR Değerlendirme Koordinatörü tarafından maddi hataları da içeren geri bildirimlerini almak üzere Kuruma iletir.

(4) Kurum, Değerlendirme Takımı tarafından sunulan taslak UKAR'a karşı, düzeltme taleplerini Kılavuzun ekinde yer alan karşılaştırma cetveli ile yirmi bir (21) günlük süre içinde YÖKAK'a iletir. Bu süre içinde takıma herhangi bir cevap ulaşmaması, rapordaki tüm değerlendirmelerin Kurum tarafından kabul edildiği ve cevap hakkından vazgeçildiği anlamına gelir. YÖKAK, Değerlendirme Takımına Kurumun ilettiği talepleri ve karşılaştırma cetvelini iletir.

(5) Değerlendirme Takımı, Kurumun taslak UKAR'a verdiği cevabı izleyen yirmi bir (21) gün içinde, nihai UKAR'ı ve varsa Kurumun yaptığı geri bildirimlere ilişkin karşılaştırma cetvelini Değerlendirici Sistemine yükler.

Tutarlılık ve Raporun Kurula Sunulması

MADDE 16-(1) Komisyon, aynı değerlendirme döneminde farklı kurumlarda yapılan değerlendirmeler arası ve/veya yıllar arası tutarlılığı ve UKAR'daki olgunluk düzeyine ilişkin görüşlerini belirttiği Tutarlılık Raporunu ve nihai UKAR'ı Kurula sunar.

Karar

MADDE 17-(1) Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında hazırlanan UKAR ve Tutarlılık Raporu dikkate alınarak Kurul tarafından akreditasyona ilişkin karar verilir.

(2) Ölçütler kapsamında yürütülecek olan Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Programında;

- a) Akreditasyon kararı,
- b) Akreditasyon kararının ertelenmesi,
- c) Akreditasyon ret kararı

verilebilir.

(3) Kurul, akreditasyon yeterlilik düzeyinin Kılavuz'da belirlenen ölçüde kısmi karşılanması durumunda akreditasyon kararını en fazla on iki (12) ay süre ile bir defaya mahsus erteleyebilir.

(4) Akreditasyon kararının ertelenmesi durumunda Kurum, en geç erteleme süresinin bitimine kadar İyileştirme Raporunu YÖKAK'a iletir.

(5) Kurul, İyileştirme Raporunun teslim alındığı tarihten itibaren 60 gün içinde, Değerlendirme takımının görüşünü de içeren Komisyon kararını dikkate alarak akreditasyona ilişkin kararı verir.

(6) Akreditasyona ilişkin karar, UKAR ve Karar Mektubu ilgili Kurumla ve paydaşlarla paylaşılır.

(7) UKAR, akreditasyonun reddi ya da ertelenmesi kararına itiraz süresi veya süreci tamamlandıktan sonra yayımlanır.

(8) Akreditasyon kararının geçerlilik süresi, Kurul karar tarihinden itibaren beş (5) yıldır.

(9) Akreditasyon ret kararı verilen yükseköğretim kurumları, bu kararı izleyen en erken ikinci yıl sonunda UKAP'a yeniden başvuru yapabilir.

(10) Akredite edilen Kurum, tüzel kişiliği, idari yapısı, eğitim sistemi ile metodolojisi ve değerlendirme ölçütlerine uyumunu etkileyen esaslı değişiklikleri YÖKAK'a bildirmekle yükümlüdür.

İzleme

MADDE 18-(1) UKAP kapsamına alınarak değerlendirmesi tamamlanan ve değerlendirme sonucunda akreditasyon kararı verilen Kurum, akreditasyon kararını izleyen ikinci yılın sonunda İzleme sürecine dâhil edilir.

(2) İzleme sürecine dahil olan Kurum, Karar Mektubunda kendilerine iletilen gelişmeye açık alanlara ve bulgulara ilişkin iyileştirmeleri ile karar sonrasında gerçekleşen esaslı değişiklikleri içeren bir KİDR oluşturur.

(3) İzleme takımı, tercihen ilgili kurumun akreditasyon değerlendirme sürecinde görev almış değerlendiriciler arasından seçilen iki üye dahil en az üç üyeden oluşur.

(4) İzleme takımı çevrimiçi saha ziyareti sonrasında on (10) gün içinde İzleme Raporunu hazırlar ve Kurulun onayına sunar.

Akreditasyonun Yenilenmesi

MADDE 19-(1) Akreditasyonunu yenilemek isteyen Kurum, akreditasyon geçerlilik süresinin tamamlanmasından on iki (12) ay önce bu yönergede belirlenen Uluslararası Kurumsal Akreditasyon Sürecini takip ederek yeniden başvuru yapmalıdır.

(2) Akreditasyonun yenilenmesi başvurusu kabul edilen Kurumun değerlendirme çalışmalarında Kuruma ait önceki dönem UKAR, İzleme Raporu ve varsa Kurum tarafından akreditasyon süreci içinde gerçekleştirilen esaslı değişiklikler de göz önünde bulundurulur.

Şikâyet ve İtiraz

MADDE 20-(1) İtiraz ve Şikâyetlere ilişkin süreçler Yükseköğretim Kalite Kurulu İtiraz ve Şikâyet Yönergesi hükümlerine göre gerçekleştirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 21-(1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan durumlarda Yükseköğretim Kalite Kurulu Kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 22-(1) Bu Yönerge, Kurul tarafından onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23-(1) Bu Yönerge, hükümlerini Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanı yürütür.

Bu yönerge 15.05.2024 tarihli Kurul kararı ile yürürlüğe girmiştir.